

Time: 3 hours

Marks: 100

- N.B. : (1) All questions are **compulsory**.
(2) All questions carry **equal** marks.

Q1. Comment on the structure of Arab League discussing its relevance. [20]

OR

Write a note on African Union with reference to its objectives, working and reasons for failure of regional integration.

Q2. What is NATO? Discuss its role in different military operations. [20]

OR

Explain the objectives and role of Shanghai Co-operation Organization (SCO).

Q3. What is BIMSTEC? Discuss its role in technical and economic co-operation in South Asia [20]

OR

Discuss the objectives and achievements of Indian-Ocean Rim Association.

Q4. Critically evaluate the role of G - 07 (formerly G8) [20]

OR

Explain the role played by BRICS in promoting economic and political co-operation among its member states.

Q5. Attempt **any two** short notes [20]

- MERCOSUR- as a regional organisation
  - Relevance of SCO
  - Failures of Indian-Ocean Rim Association
  - G77- objectives and role
-

TyBA/

44

वेळ: ३ तास

गुण: १००

- सूचना. : (१) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
(२) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

- प्र.१ अरब लीगच्या संरचनेवर आणि त्याच्या प्रासंगिकतेवर टिप्पणी करा. [२०]
किंवा
अफ्रिकन संघटनेचे उद्देश, कार्य सांगून प्रादेशिक एकत्रीकरणात तिच्या अयशस्वीतेच्या कारणांवर टिप्पणी करा.
- प्र.२ नाटो म्हणजे काय? विविध सैन्य ऑपरेशनमध्ये तिच्या भूमिकेची चर्चा करा. [२०]
किंवा
शांघाय सहकारी संघटनेचे (एससीओ) उद्दिष्टे आणि भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.३ बिम्सटेक म्हणजे काय? तिची दक्षिण आशियामध्ये तांत्रिक आणि आर्थिक सहकार्याची भूमिका चर्चा करा. [२०]
किंवा
इंडियन-ओशन रिम असोसिएशनचे उद्दिष्टे आणि कार्याची चर्चा करा.
- प्र.४ जी ७ च्या भूमिकेचे परिक्षण करा. (पूर्वीचे जी ८) [२०]
किंवा
आर्थिक आणि राजकीय सहकार्याला प्रोत्साहन देण्यासाठी ब्रिक्सने त्याच्या सदस्य राज्यांमध्ये केलेली भूमिका स्पष्ट करा.
- प्र.५ टीपा लिहा (कोणत्याही दोन) [२०]
अ) मेरकोसुर - एक प्रादेशिक संस्था
ब) एससीओची प्रासंगिकता
क) इंडियन-ओशन रिम असोसिएशनची अयशस्वीता
ड) जी ७७ - उद्दिष्टे आणि भूमिका